

Asia: VN/19961/2023

Suomen yhdenntetyn energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivitys

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Muu taho

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

Energiayhtiö

LAUSUNTO

-

Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (NECP luku 2.1.1 ja 3.1.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Kiitos mahdollisuudesta esittää näkemyksiämme. Pääosin olemme samaa mieltä suunnitelmaluonnoksen kanssa. Haluamme korostaa kaukolämmön tärkeyttä sähköjärjestelmän tukena sekä sähkön huippukapasiteetin puutteita, jotka ovat jääneet vaille riittävää huomioita tai muuten kaipaisivat uutta ajatusta.

Sähköistyminen ja sähkön käyttö kasvaa varsinkin kotitalouksissa. Sähkön huippukulutuksen kasvuun ei ole varauduttu läheskään riittävästi, mikä lisää sähköpulan riskiä. Markkinaehtoisesti huippukapasiteettia ei rakenneta vaan käytännössä vanhatkin tuotantoyksiköt poistetaan käytöstä teknisen eliniän lähestyessä loppuaan. Mahdollisissa häiriötilanteissa kustannukset voivat nousta hyvin suuriksi, jopa niin kalliiksi että tuotantoriskiä ei kannata ottaa. Päivässä voi menettää vuoden katteet. Energiayhtiöillä on mahdollisuuksia osallistua, mutta sähköverkon romahtamisriskiä ei voi

jättää markkinoiden vastuulle. Sähkötalouden riskit ovat jo nähtävissä ja läheltä piti tilanteet ovat jo usein realisoituneet.

Energiapolitiikan tavoitteissa tulee tunnistaa kaukolämmön ympäristöystävällisyys ja merkitys koko sähköjärjestelmän kannalta sekä muistaa että investoinnit ovat alalla hyvin pitkäikäisiä. Kaukolämpöjärjestelmä mahdollistaa huomattavat joustot sähkön tuotannossa ja merkittävät päästövähennykset.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (NECP luku 2.1.2 ja 3.1.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Uusiutuvan energian edistäminen vaatii panoksia varsinkin liikennesektorilla. Päästöjen vähentyminen johtuu pitkälti liikennesuoritteiden pienenemisestä, kaupungistumisesta ja liikenteen polttoaineenkäytön tehostumisesta. Vasta näiden jälkeen tulee sähköautojen vaikutus. Varsinainen siirtymä uusiutuvaan liikenteeseen vaatii uudenlaista ajattelua liikenteen järjestämisessä kokonaisuutena sekä liikennepalveluiden rahoituksen uudelleen mietintää että verotuksen uusintaa niin että ihmiset edelleen voivat liikkua kohtuullisin kustannuksin.

Tilastoinnissa hukkalämmöiksi luetaan tuotantolaitosten savukaasupesureiden lämmön talteenotot, vaikka nämä ovat kiinteä osa kokonaisprosessia. Pesurien talteen ottama energia tulisi tilastoida lämpönä kuten esimerkiksi kaukolämpöekonomaaserit tai palamisilman esilämmittimet, eli osana prosessia. Nykymalli vääristää tilastointia.

3) Energiatehokkuuden edistäminen (NECP luku 2.2 ja 3.2)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Valtaosa kaukolämmön tuotantojärjestelmistä on energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä. Kaukolämmöstä muihin lämmön lähteisiin siirtyminen ei ole itseisarvo vaikka primäärienergiaa säästysisikin. Tehokas kaukolämpöjärjestelmä vähentää sähköjärjestelmän kuormittumista huippukulutuksen aikana ja mahdollistaa huipputuulisten hetkien tuulisähkön käyttöä.

Kaupunkien lämmönkulutusennusteet usein keskiarvoistetaan, vaikka todellisuudessa on taantuvia ja kehittyviä kaupunkeja. Kehittyvissä kaupungeissa rakennusten purku saattaa olla vähäistä rakennusten korkeiden arvojen takia ja energiaremontit sekä uusiutuminen optimistista. Taantuvissa rakennuksissa ei pureta riittävästi tai sopivalla aikataululla. Nämä yhdistäen lämmitysmarkkinan suppeneminen arvioitaneen usein liian suureksi, mikä vaikuttaa tavoitetasoihin.

4) Energiaturvallisuus (NECP luku 2.3 ja 3.3)

-

Avoin vastaus energiaturvallisuutta koskien

Tehoreservien tarpeesta on tulkittu niin että sähkön reservejä ei tarvittu. Todellisuudessa reservit tarvittiin markkinoille käyttöön, jotta sähköä riittää. Mikäli tehoreservejä ei ylläpidetä ja hankita, muodostuu jatkossa ongelma poikkeustilanteiden sähkön tuotannolle. Tehoreservijärjestelmä vaatisi uudistuksia siten että myös tehoreservilaitoksiin olisi järkevää investoida ja tarvittaessa järjestelmän laitoksia voisi käyttää pidempään. Nykyisin sopimuskausi on lyhyt, jolloin investoinnin riski on kohtuuton ja toisaalta käyttöaika on rajattu tiukasti, jolloin järjestelmän hyöty on rajallinen. Sähkön huipputuotanto ei ole markkinaehtoisesti järkevää ja sähköjärjestelmän energiaturvallisuuteen on löydettävä ratkaisu. Mitä pidempään asiassa jähkaillaan sitä varmemmin sähköpula toteutuu. Sähkön huipputuotantoa on vähentänyt huippulauhdesähkön tuotannon lopettaminen, kaukolämpöjärjestelmän siirtyminen uusiutuviin, verotus ja tuulivoiman tuotannon myötä pienentynyt myynnin vuosivolyymi. Kun pakkanen on kovimmillaan ei myllyt pyöri korkeapaineen vallitessa.

Kantaverkkoyhteyksien laajentaminen ei takaa että kaapelin päässä olisi annettavaa sähkökapasiteettia tai kulutusjoustoja. Todellista tuotantokapasiteettia tarvittaisiin joko Suomeen tai välittömään läheisyyteen yhteistyössä rakentaen. Huippu- ja varakapasiteetin tarvetta tulisi rahoittaa aiheuttamisperiaatteella.

Kaukolämpöjärjestelmille pitää antaa aikaa kehittyä myös taloudellisuus huomioiden. Kaikessa energiajärjestelmiin liittyvissä päätöksenteossa tulee muistaa toimitus- ja huoltovarmuus, varsinkin sähköntuotannon kapasiteetin kasvattaminen.

5) Energian sisämarkkinat (NECP luku 2.4 ja 3.4)

-

Avoin vastaus energian sisämarkkinoita koskien

Kattavan vetyverkoston rakentaminen lähivuosina on utopiaa niin kauan kun kaavailluille vedyn siirtomäärille ei ole kulutusta. Ilman kulutusta ei tule tuotantoa. Vedyn tuotantokustannus ei ole suurin ongelma ja se pienenee. Tutkimustyötä on panostettava vedyn käyttöön ja turvalliseen varastointiin.

6) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (NECP luku 2.5 ja 3.5)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Innovoinnissa tulee panostaa vedyn käyttöön ja varastointiin.

Maankäyttösektorin todelliset päästöt tulee selvittää ja etsiä keinot niiden tehokkaaseen hallintaan.

Avoin vastaus muita kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman osia koskien. Mikäli mahdollista, kerro vastauksessasi mitä suunnitelman lukua vastauksesi koskee

Jätteenpoltto toimii kierrätyksen rinnalla ja on käytännössä pakollista julkista palvelua. Jätteenpoltolle ei tule lisätä kohtuuttomia lisävaatimuksia tai kuluja.

Heinonen Timo
Tampereen Energia Oy - Energiayksikkö / omaisuudenhallinta